

Een impressie van bruggetjes en de polder.

FOTO'S COLLECTIE OUD ANDIJK Een van de tekeningen die is gemaakt met een Andijker dorpsgezicht.

REPORTAGE Stichting exposeert werk van Andijker huisschilders Jan en Willem de Haas

Collectie met 'vergeten' kunst

Enkhuizen gaat nog steeds prat op de kunst van Paulus Potter, Amsterdam koestert Rembrandt. Aan de zilte rand van de Zuiderzee had het dorp Andijk veel kijkplezier van het werk van de huisschilders Jan en Willem de Haas.

regelmaat een mooi stuk papier en gingen aan de slag. Soms met waterverf, dan met potlood. Dat talent bestond eruit dat ze vooral bezig waren met een mooi soort perspectief in hun werk. Daarmee oogt het soms simpel, bijna als voorloper van de naïeve schilderkunst. Aan de andere kant: sommige werken bevatten ook een vleug (magisch) realisme.

Vader Jan de Haas (1850-1910) en zoon Willem de Haas (1885-1924) waren wat je noemt autodidact. Maar die liefhebberij leverde uiteindelijk wel een map met meer dan honderd tekeningen en gouaches op. De inspiratie kwam in de eerste plaats uit de eigen gemeenschap van Andijk, de mensen en zeer zeker ook de dorpsgezichten en het landschap. Kruierend ijs bij de dijkhuisjes, de bruggetjes in de polder: alles werd dankbaar aangegrepen om met potlood of penseel vast te leggen.

Gekoesterd

Bestuurslid Jos Kuin van de stichting Oud Andijk is dolblij dat juist deze collectie bij de vereniging terecht is gekomen. De kleindochter van Willem de Haas in Heiloo,

„Soms wordt zo iets weggegooid, nu komt het terug in het dorp waar het ooit is gemaakt

Jos Kuin
 Oud Andijk

Grietje Schuijt-Bark, heeft die map met tekeningen altijd gekoesterd. „Dat maakt het hele verschil”, weet Kuin. „In veel gevallen wordt zo iets weggegooid, nu komt het terug in het dorp waar het ooit is gemaakt.” Grietje besloot dat de collectie voor de toekomst beter bewaard zou blijven als die bij Oud

Andijk kon worden ondergebracht.

Over het verleden van de familie De Haas in het langgerekte dijkdorp is wel iets bekend. Zo maakte huisschilder Jan de Haas zelf een kopie van het bekende schilderij De Stier van Paulus Potter. De Andijker toneelvereniging gebruikte het in de jaren twintig nog eens dankbaar als rekwisiet bij een toneelstuk. Het hing ook bij een van de dorpsgenoten in de stolpboerderij, als pronkstuk

Een ander paradepaardje dat in het dorp de gniffelende aandacht trok: op de deur van zijn schilderswerkplaats, aan wat nu de Dijkweg heet, schilderde Jan de Haas heel nauwgezet een koe. Alsof die vanuit de schuur op het punt stond naar buiten te kuieren, of gewoon lekker stond te herkauwen. Een reclamebord met een knipoog.

Rake portretten

De eerste contacten tussen Grietje Schuijt en de vereniging dateren alweer van 2011. „We hadden voor die tijd wel een enkele kopie, maar nu hebben we in één klap een erg mooie collectie erbij”, besluit Jan Kuin. „Het mooie is voor ons de variatie. De mannen De Haas

Tentoonstelling

De stichting Oud Andijk is van plan de nieuwe aanwinsten op zaterdag 12 april te laten zien met een speciale expositie in het Dijkmagazijn. Tussen 10 en 16 uur is dan te zien hoe vader en zoon De Haas hun eigen dorp Andijk anderhalve eeuw geleden al bekeken. Daarbij niet alleen de dorpsgezichten en de mensen: ook dat ene schilderij De Stier wordt dan van stal gehaald.

maakten soms ook hele rake portretten van dorpsgenoten. Dat maakt het tot een bijzonder tijdsdocument.” En bij Oud Andijk is er de stille hoop dat mede door de tentoonstelling in het Dijkmagazijn nog meer tekeningen en gouaches van Willem en Jan de Haas tevoorschijn komen.

Martin Menger
 martin.menger@mediahuis.nl

Andijk ■ Vader en zoon De Haas zorgden er niet alleen voor dat het onroerend goed in het dijkdorp tussen 1800 en 1900 er 'gnappies' geveerd bij stond: ze hadden ook een talent voor tekenen en schilderen. Dat talent was wel in eigen huis en werkplaats ontwikkeld, want die kunstvorm was aangewezen op de uurtjes tussen de bedrijven door.

Ze pakten in ieder geval met

Getekend portret door Willem de Haas.

Jan de Haas (rechtsonder) prijkt trots bij zijn werkplaats met de geschilderde koe als uithangbord.